

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

w sprawie **B. B.**

skazanego z art. 286 § 1 kk i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 24 lipca 2024 r.,

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

kasacji obrońcy skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 18 października 2023 r., IV Ka 398/23,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie

z dnia 15 grudnia 2022 r., IV K 455/20,

postanowił

- 1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2) zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. F., Kancelaria Adwokacka w S., kwotę 885,6 (osiemset osiemdziesią pięć złotych i sześćdziesiąt groszy), w tym 23 % podatku Vat, za sporządzenie i wniesienie kasacji w charakterze obrońcy z urzędu skazanego B. B.,**
- 3) obciążyć skazanego B. B. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

[J.I.]

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie wyrokiem z dnia 15 grudnia 2022 r., sygn. akt IV K 455/20, m.in. uznał B. B. za winnego popełnienia 18 przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i art. 65 § 1 k.k. i uznając, że popełnił je w ciągu przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k., na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. wymierzył mu karę 4 lat i 7 miesięcy pozbawienia wolności. Nadto uznał go winnym popełnienia przestępstwa z art. 270 § 1 k.k. za które wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności oraz przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. za które wymierzył karę 10 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 91 § 2 k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności i wymierzył karę łączną 5 lat i 3 miesiące pozbawienia wolności.

Na skutek apelacji wywiedzionej przez oskarżonego Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 18 października 2023 r., sygn. akt IV Ka 298/23, zmienił ww. wyrok w ten sposób, że uchylił rozstrzygnięcie o karze łącznej, z ciągu przestępstw przypisanych oskarżonemu wyeliminował czyn zarzucany mu w pkt XVII, za przypisany mu ciąg przestępstw obniżył wymierzoną karę pozbawienia wolności do 4 lat i 4 miesięcy. Na podstawie art. 91 § 2 k.k. połączył orzeczone wobec B. B. kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną 5 lat pozbawienia wolności; uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej czynu opisanego w pkt XVII części wstępnej i w tym zakresie umorzył postępowanie karne. Orzekł o obowiązku naprawienia szkody, kosztach i w pozostałym zakresie utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Wyrok Sądu odwoławczego zaskarżyła - w części utrzymującej w mocy wyrok Sądu I instancji - obrońca skazanego, zarzucając temu orzeczeniu: rażącą obrazę prawa materialnego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonej części wyroku poprzez jego niezasadne zastosowanie zarówno w opisie czynu zarzucanego jak również podstawie prawnej skazania i wymiaru kary, tj. art. 65 § 1 k.k., że skazany uczynił sobie z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodów, podczas gdy biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy nie można przypisać skazanemu regularności, długotrwałości, tj. jednych z kluczowych przesłanek do przypisania skazanemu uczynienia sobie z przestępstwa stałego źródła dochodów .

Mając powyższe na względzie wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego okazała się oczywiście bezzasadna, takim bowiem jest jedyny podniesiony w niej zarzut. To pozwoliło rozpoznać kasację w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Nie spełnia ona bowiem wymogów, które przepisy karnej ustawy procesowej określają w zakresie przedmiotu kasacji, ani też tych w niej zawartych, które definiują (jedynie dopuszczalne) jej podstawy. Zarzut ten został też wadliwie określony rodzajowo z punktu widzenia klasyfikacji zarzutów odwoławczych, wskazanych w art. 438 k.p.k., co też dla oceny tej kasacji nie mogło pozostać obojętne. Przed wykazaniem szczegółowych powodów powyższej oceny, należy przypomnieć, iż zgodnie z treścią art. 536 k.p.k. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Trzy wyjątki od tej zasady wskazane w tym przepisie *in concreto* nie zaistniały, co oznacza, że obowiązkiem Sądu kasacyjnego, ale i tak limitowanym jego uprawnieniem, było rozpoznanie owego zarzutu kasacji w takiej formule prawnej i kształcie opisowym w jakich go sformułowano. Czyniąc to nie można uznać jego zasadności (a tym samym i całej skargi), albowiem:

Po pierwsze, skarżąca jako podstawę tego zarzutu wskazała tylko przepis art. 65 § 1 k.k. Nie jest to prawidłowe, skoro ów przepis został już powołany w poszczególnych zarzutach postawionych skazanemu w akcie oskarżenia wraz z wskazaniem w ich opisach, że z tej przestępczej działalności, realizowanej każdym z tych czynów, uczynił on sobie stałe źródło dochodu. Tę ocenę prawno-karną podzielił też Sąd Rejonowy, skazując go za tak opisane i tak zakwalifikowane przestępstwa. Sąd Okręgowy w toku kontroli instancyjnej wyroku Sądu *meriti*, przeprowadzonej w związku z apelacją oskarżonego, która też kwestionowała poprawność tego rozstrzygnięcia, uznał zasadność tego orzeczenia (za wyjątkiem tej części odnoszącej się do jednego z zarzucanych oskarżonemu czynów, tworzących ciąg przestępstw wskazany w art. 91 § 1 k.k.). W tym układzie procesowym Sąd Okręgowy, jako Sąd II tylko kontrolujący odwoławczo wyrok Sądu I instancji w związku z wniesioną od niego apelacją i (w zakresie, którego dotyczy

zarzut kasacji) utrzymujący go w mocy, nie mógł samoistnie naruszyć przepisu art. 65 § 1 k.k. To nie on ten przepis stosował, to nie on weryfikował, tj. zmieniał jego zastosowanie wobec orzeczenia Sądu w I instancji, sprawdzał bowiem tylko poprawność jego zastosowania przez ten Sąd, w związku z wniesioną apelacją oskarżonego.

Po drugie, poza sporem jest, że obraza prawa materialnego polega na wadliwym jego zastosowaniu (lub nie zastosowaniu) w orzeczeniu opartym na prawidłowych ustaleniach faktycznych. Nie ma obrazy prawa materialnego, gdy wadliwość orzeczenia w tym zakresie jest wynikiem błędnych ustaleń przyjętych za jego podstawę. Zarzut obrazy prawa materialnego może być zasadny tylko wówczas, gdy dotyczy zastosowania lub niezastosowania przepisu zobowiązującego sąd do jego bezwzględnego przestrzegania. Nie można mówić o obrazie prawa materialnego wówczas, gdy ustawa dopuszcza tylko możliwość zastosowania bądź niezastosowania określonego przepisu. W doktrynie procesu karnego i orzecznictwie wyróżnia się odmiany obrazy prawa materialnego, w postaci błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania (względnie niezastosowania określonej regulacji o charakterze materialnoprawnym). W rozpoznawanej sprawie skarżąca zarzuciła obrazę prawa materialnego poprzez "niewłaściwe zastosowanie". Przywołując w zarzucie tę postać zarzutu obrazy prawa materialnego, i czyniąc to tylko w ten sposób, skarżąca w istocie sformułowała niedopuszczalny w kasacji zarzut błędu w ustaleniach faktycznych. Skoro bowiem Sąd I instancji ustalił (w oparciu o wskazane przesłanki), a Sąd odwoławczy to aprobował, że skazany z popełniania przypisanych mu przestępstw uczynił sobie stałe źródło dochodów i w oparciu o to ustalenie zastosował art. 65 § 1 k.k., to owo "niewłaściwe zastosowanie" o którym w zarzucie kasacji pisze skarżąca nie miało miejsca, co najwyżej błędne ustalenie tych przesłanek związanych z zachowaniem przestępnym skazanego realizowanym w ramach przypisanych mu przestępstw. Stąd ów zarzut kasacji stanowi w istocie niedopuszczalny w niej zarzut błędu w ustaleniach faktycznych. Brak możliwości podnoszenia w kasacji takiego rodzaju zarzutu odwoławczego wprost wynika z treści art. 523 § 1 k.p.k., który określa jedynie dopuszczalne podstawy kasacji. Dlatego w kasacji nie można podnosić zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, zarówno wtedy, gdy tak jest nazwany, jak

i wówczas, gdy dla obejścia owego ustawowego ograniczenia, przyjmuje błędną, li tylko pozorną, postać zarzutu obrazy prawa (materialnego, czy procesowego).

Po trzecie, niezależnie od powyższego zauważyć należy, nawiązując do treści zarzutu kasacji, że długotrwałość zachowań przestępnych, z których to sprawca czerpie korzyści, nie jest warunkiem koniecznym dla przyjęcia, że uczynił on sobie z popełniania przestępstw stałe źródło dochodu. Z dokonanych w sprawie ustaleń wynika wprost, że przestępne zachowania (których ostatecznie przypisano mu 17, jako popełnionych w warunkach art. 65 § 1 k.k.), z których skazany czerpał korzyści miały miejsce w okresie od marca do lipca 2019 r. (a więc przez ok. 5 miesięcy, co samo w sobie nie stanowi krótki okres). Przyjmując kwalifikację z wspomnianego art. 65 § 1 k.k. Sąd I instancji wskazał, że przemawia za taką decyzją wielość zachowań podjętych w krótkim czasie, a jednocześnie wykorzystywanie przez skazanego tego samego *modus operandi*. W związku z tym, że ten sam zarzut pojawił się w apelacji, to Sąd odwoławczy rozważył jego zasadność i stwierdził, że o uczynieniu sobie stałego źródła dochodu z popełnianych przestępstw świadczy wielość podjętych przez skazanego zachowań i to w podobny sposób, kontynuacja tych zachowań i bieżące pożytkowanie uzyskanych z przestępstw korzyści. Brak jest podstaw do zakwestionowania zasadności tej oceny, skarżąca też takowych nie zdołała wykazać.

Niezależnie od tego zauważyć wypada, że takie powtórzenie w kasacji zarzutów z apelacji, może być skuteczne tylko wtedy, gdy Sąd odwoławczy tego zarzutu w ogóle nie rozważy (co jak już stwierdzono *in concreto* nie miało miejsca), albo uczyni to w sposób tak dalece nierzetelny, iż trudno przyjąć, by ta kontrola rzeczywiście została przeprowadzona. To ostatnie też nie zaistniało w niniejszej sprawie, a nawet sama skarżąca takiego zarzutu w kasacji Sądowi odwoławczemu nie postawiła.

Z tych to względów orzeczono jak wyżej.

Wynagrodzenie dla obrońcy z urzędu za sporządzenie i wniesienie kasacji ustalono w oparciu o stawki przewidziane w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U z 2024 r., poz.763) w § 17 ust. 3 pkt 1.).

[PGW]

[ms]